

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12	frt.
Félévre	-----	6	"
Negyedévre	-----	3	"
Egy órára	-----	1	"
— Egyes szám 4 kr. —			

Kiadóhivatal:

Fleita Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeskerek, Uri-utca 376. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beskerék,
Zápolya-utca 1-66 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Torontálvármegye kórházai.

Nagybeskerek, szeptember 17.

Bármint vizsgáljuk is az ország kül-
lönböző megyéinek költségvetéseit, nem
találunk egyet sem, mely emberbaráti és
köznyelvédelmi czélokra annyit költene,
mint Torontálvármegye. Nem is szólunk
eztall azon valóban fejedelmi bőkezűség-
ről, melylyel vármegyénk az ország ez-
redéves fennállása ünnepéjéhez megsza-
vasta 60 ezer forintos hozzájárulását. Csá-
pán arra kívánunk rámutatni, hogy To-
rontálvármegye mily óriási, s túlság nél-
kül mondhathatjuk, hogy Magyarországon
páratlan, haladást tett emberbaráti irány-
ban, óriási összegeket költvén kórházakra.

Nem frásisokkal akarjuk ezen álli-
tásunkat bizonyítani, hanem számokkal,
melyek beszédesebbek, mint a legékebb
dicséret.

E czélból közöljük Daniel alispán
előterjesztését, mely az idei őszi közgyű-
lésen fog tárgyalatni. Az előterjesztés
egész terjedelmében így hangzik:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

F. évi augusztus hó 24-én tartott
rendkívüli közgyűlésünkben jelenttem a
tek. törvényhatósági bizottságnak, hogy a
központi kórház felépítésére vonatkozólag
Milko, Heitzman és Erdélyi czéggel, a
zsombolyai és módosi kórházakra nézve
pedig Pavliosek építésszel a szer-
ződést megkötöttem, ezen szerződéseket
méltostattak jóváhagyásban is részesíteni
egyben pedig utasítani, hogy az építési
tőke beszerzése tárgyában a jelzőlog hi-
telbank által kiállított kölcsönkötvény
mintát közjegyzői okmányba foglalva alá-
írjam, és jóváhagyási záradékkal való el-
látás végett a tekintetes törvényhatósági
bizottságnak mutassam be, nemkülönben
tegyek előterjesztést az iránt is, hogy az
építési tőke alapját képező 1% és illetve
1/4% pótdadó kórházi czélokra mely ideig

vettessék ki. — Műdön a közjegyzői ok-
mányba foglalt kölcsönkötvényt bemu-
tatni szerencsétlenném, van szerencsém
jelentésem a következőkben megtenni. A
központi kórház telkének megszerzése
körülbelül 10,000 frtba, felépítése a már
bemutatott és jóváhagyott építési szerző-
dés szerint 190.490 frtba kerül. Itt bátor
vagyok megjegyezni, hogy az építési köl-
tség ily magasra főképp azért rug, mert a
kórház fekvésénél fogva a kórháznak viz-
zel való ellátása, nemkülönben a szennyviz
levezetése végett építeni kellett csatornák
egymaguk közel 30,000 frtba kerülnek.
Eltekintve attól, hogy a Béga csatorna
mentén elhelyesendő vízállomás költségeit
a torontáli h. 6. vasutak részvénytársaság
vállalta magára oly feltétel mellett, hogy
minden köbméter vizért 10 kr. lesz a
részvénytársaságnak fizetendő; az erre vo-
natkozó szerződést kegyes jóváhagyás vé-
gett van szerencsém tisztelettel bemutatni.

A módosi és zsombolyai kórházak
felépítése összesen 101,950 frtba kerül,
megjegyzem, hogy a zsombolyai kórház
céljaira szükségelt telket Zsombolya, a
módosi kórházhoz szükségelt telket pedig
Szerb-Módos községe díjmentesen adta. —
A kórház telkeinek a vármegye nevére
leendő átíratása azonban körülbelül 200
frtba fog kerülni.

A központi, módosi és zsombolyai
kórházak berendezése hozzávetőleges számi-
tás szerint 44,000 frtba fog kerülni.

Kiss István műépítésznek a megállá-
pitott és jóváhagyott egység szerint
6432 frt fizetendő a tervek elkészítéséért
stb., és körülbelül 600 frt lesz neki kifi-
zetendő utiköltség és napidíj czimén az
időközben ellenőrzés czéljából teendő utazá-
saiért. — Knab Ádám központi utibiztos,
ki a kórház építésének ellenőrzésével, a be-
építendő anyag átvételével stb. van meg-
bizva, tekintettel a kórház távol fekvésére
havi 50 frt tiszteletdíjat élvez, ez egy évre
számítva 600 frtra rug.

A n.-kikindai kórház kibővítése a
már jóváhagyott terv és költségvetés sze-
rint 15000 frtba került, mely összeg a
tek. törvényhatósági bizottság határozatá-
hoz képest ugyancsak a megyei kórház-
alapból volt kiutalványozandó.

A módosi és zsombolyai kórháznál,
miután ott a kórház építésének ellenőrzé-
sét díjmentesen szakértő nem vállalja el,
havonkint egyenkint 25 frt v. is összesen
600 frt fog ily czimen felmerülni.

A három kórház építési költsége tehát
363.740 frtra rug. Ehhez jön még a n.-sz.-
miklósi és osókai illetve t.-kanizsai kór-
ház kibővítési illetve felépítési költségei.
A nagy-szent-miklósi ugynevezett Bertha
kórház kibővítési költségei circa 20.000
frtra rugnak, itt megjegyzem, hogy a ki-
bővitendő kórház felszerelését, berendezé-
sét és fentartását 6 nm. gróf Nákó Kál-
mán v. b. titkos tanácsos ur vállalja
magára.

A csókai kórház kibővítési kérdése a
tek. törvényhatósági bizottság által 142.
ex 1894. közgyűlési határozatával függő-
ben tartatni rendeltetett a török-kanizsai
járás érdekeltségének azon beadott kérelme
folytán, hogy a csókai kórház kibővítése
helyett egy új kórház építtessék T.-Kani-
zsán.

Ezen kérdés, tek. törvényhatósági bi-
zottság, most szintén eldöntendő lenne. Te-
kintettel a járási érdekeltség által felho-
zott indokokra, véleményem szerint azon
esetben, ha az érdekeltség a kórház épi-
téséhez szükségelt telket díjmentesen adja,
ha a község a csókai kórházi épület bec-
sértékének megfelelő összeget a várme-
gye rendelkezésére bocsátja, a kérelemnek
hely volna adandó és T.-Kani-
zsán egy kórház 20 ágygyal lenne épi-
tendő, a kórház építési és berendezési köl-
tségeire 30.000 frt előirányzandó.

Ha már most a nagyszentmiklósi kór-
ház kibővítési és a t.-kanizsai kórház épi-
tési költségeit fenti összeghez hozzáadjuk,

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Levél egy zárdanővendékhez.

(Válasz.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mire kedves soraim kezembe jutnak, te
már ismét a kolostor falai között szivod ma-
gadba a felsőbb leányiskolai tudományt s talán
nem is sejtéd, hogy a távolból egy szerető bá-
rátnői szív gírigyel ez idylli helyért. De azért
rejtéd el gondosan e levelet, nehogy meg-
lássa a főnöknő, mert engem is fejedelmesszo-
nyi átokkal talál sújtani, mint a „Torontál”-t,
melyet kegyetlenül kitiltott a szentelt osarnok-
ból, mert kitette a te aranyos, kedves leveledet,
melyet a saunidő elején hozsám intéstél. Látod,
én ezt nem helyeslem. Nem vagyok ugyan még
akkora nagy leány, hogy egy főnöknő tetteit me-
réskedném megbírálani, de a papa azt mondta,
hogy rossz lelkiismerete van annak, aki a kri-
tikától fél. Már pedig a papa okos férfiú, és jól
ismeri az embereket. Astán a keresztény fele-
baráti szeretettel sem egyezik épen össze ez a
dolog.

Én azt tartom: szeresd felebarátodat, tehát
a szerkesztőket is, mint tenmagadat. S est a
paranosot hűségesen be is tartottam mindig, fő-
leg ha a szerkesztők fiatalok voltak és csinosak.
Csakhogy köztünk legyen mondva, édesem,
olyan nem igen van. Mi lányok meg ne számí-
tunk rájuk. Az ilyen ujságíró nép ide s oda

udvarol éveken keresztül, egyszerre csak fogja
magát és — a szomszéd vármegyéből hoz asz-
szonyt a háshoz. Hát ez bizony elég csunya do-
log és én a magam részéről sohasem tudnék új-
ságróba szeretni.

A mama ugyanis nem győzi eleget mon-
dani, hogy ne játszsam regényeket, hanem csakis
olyan fiatal emberbe szeressek, aki 1) elvesz,
2) van miből tartsa el családját. Sajnos, aranyos
kicsikém, hogy eddig mindig csak olyan fiatal
emberek vaesoráltak nálunk, kikben vagy az
egyik vagy a másik kellék volt meg. Pedig in-
nen-onnan három esztendeje kerültem ki a sár-
dából.

De hát utóvégre is mi közöm van nekem
ahhoz, ha a „Torontál” szerkesztője most vala-
melyik utcasarkán koldul ebédet magának és
talán négy neveletlen árvájának?! Feleljen a
főnöknő érte, ha egykoron a Birája elé kerül.

Most pedig csevegjünk egy kicsit ma-
gunkról.

Tehát te nem érsz megad jól, mert a papa
meg a mama elégedetlenek. Hjah, kedves Elzám.
nincs nehezebb feladat, mint a szülőköt jól ne-
velni. De mit tudsz te mindesekről! Kis leány
kis bajok, nagy leány sok baj. Majd ha haza
jöss és felmerül az első toilette-kérdés, ak-
kor fogod te csak megtanulni, mit tess az, a
mamával háborut folytatni. Ime tegnapssönyegre
került az őszi ruhám fontos kérdése. A mama
azon nézetben volt, hogy egy leány, aki nyolca

évig a kolostorba járt, szüleinek belekerülvén
öt ezer forintjába, aki mindenfle tudományokat,
kezdve az alkotmánytól a vegytanig, elsajáti-
tott(?), az megvarrhatna egy ruhát is. Kérlek
hallottál ilyet? Hát én varrónő vagyok? Másfél
óraig beszéltem neki, míg belátta, hogy az ilyen
beszédnek a mamáink idejében lehetett értelme,
de ma már anachronismus. (Ez a szó meg-
győzte a mamát teljesen). Ráállt, hogy hozas-
sunk a házába varrónőt. No de az is unalmas,
mert akkor nekem is segitenem kell s ki va-
gyok téve annak, hogy a mama minduntalan
rám szól:

— No de Annuska te igazán semmit sem
tudsz.

Hát gondoltál te valamikor arra, édes
Elzám, hogy tanulmányaid befejezése után a
varrónőnek kell majd segitened. Ki is fakadtam
alaposan. Megmondtam a mamának, hogy én
művelt leány vagyok, ki meg tudja mon-
dani, hogyan kell a ruhának kinéznie, de épen
nem vagyok hajlandó tüvel a kezemben a sze-
memet rontani. Hál istennek nem élünk Chiná-
ban s ha nekem kell egy szép ruha, elmegyek
Grünbaum új üzletébe „Au bonheur de dames”
és megrendelem. Punktum. A papa meg fizessen.
A papa épen gunyoros kedvében volt és azt
felelte rá:

— Jobb volna est az üzletet „Au malheur
des péres”-nek elkeresztelni. (Nem is tudtam,
hogy a papa francziául is tud.) Azt persze nem

ugy kintinik, hogy a megállapított kórház-
 építési program keresztülviteléhez össze-
 sen 413.740 frt szükségeltetik.

Az építésre rendelkezésre állnak a kö-
 vetkező összegek: Az 1893. és 1894.
 évre kivetett és részben már be is szedett
 1 1/4% megyei pótdadó 80.000 frt, Nagy-
 Becskerek városának tartozása 29.779 frt,
 Josefova község 38/92. sz. a. hozott és
 721. közgy. sz. megyei határozattal jóvá-
 hagyott képviselő testületi határozattal
 megszavazott 30 frt, Szerb-Nagy-Szent-Mik-
 lós község 5 évre évenként 300 frt, össze-
 sen 1500 frt, Nagy-Szent-Miklós öt évre
 évenként 50 frt, összesen 250 frt, Ó-Bes-
 senyő község évenként 100 frt, összesen
 500 frt.

Valkány község öt évre évenként 50
 frt, összesen 250 frt.

Nyerő község 5 évre évenként 25 frt,
 összesen 125 frt.

N-Módos község 100 frt, Tógyér 30
 frt, Zsiros József módosi ügyvéd 200 frt,
 Csebza község 15 frt.

Aracs község 20 frt, N-Tószeg 400
 frt, Kis-Tószeg 300 frt, Grabác 5 éven
 át évi 30 frt, összesen 150 frt, Vizesda 10
 frt, Kun-Szóllós 10 frt, Kis-Oroszi 10 frt,
 Magyar-Czernya 100 frt, Károlyliget 10
 frt, Zsombolya 600 frt, Ujvár 10 frt, Ta-
 másfalva 20 frt, Öregfalva 20 frt, Horvát-
 Klári 40 frt, R-Kécsa 30 frt, H-Kécsa 30
 frt, Kis-Jécsa 20 frt, Szerb-Csene 20 frt,
 H-Csene 15 frt, Bobda 5 frt, Lovrin öt
 éven át 30 frt, összesen 150 frt, Kis-Ósz
 25 frt, Perjámos 5 éven át évi 25 frt, ösz-
 szesen 125 frt, Perlasz község 50 frt, ösz-
 szesen 114.949 frt.

Am építésre szükségelt 413740 frtból
 levonva a 114949 frtot, marad még fede-
 zendő 298.791 frt. És ha tekintetbe vesszük,
 hogy minden egyes építkezésnél, le-
 gyen az a költségvetés bármint pontos és
 bármint jól fogalmazva a vállalkozókkal
 kötött szerződés is, több munka és több
 fizetés mindig felmerül, ha tekintetbe vesszük
 még azt is, hogy a kórházak telkei-
 nek parkirozására mi sem lett elő-
 irányozva, ugy fenti 298.791 frtnyi
 összeghez most felsorolt czimeken még
 11.209 frtot hozzá kell adnunk. De hozzá
 kell adnunk még a tőke előteremtésénél
 a hitelt nyújtó pénzintézet által mindjárt
 levonásba hozandó első annuitási részletet,
 mely jelen esetben 20.000 frtot tesz ki.
 Így tehát összesen 330.000 frtot kellene
 előteremteni. A jelszó hitelbank 12 éven
 át fél évenként fizetendő 20.000 forintért

351.351 frt 35 krt ad, 10 éven át fél éven-
 ként fizetendő 20.000 frtért 307,570 frt 97
 krt. Az előbbire vonatkozó kölcsön köt-
 vény szövegét és törlesztési ívet f. évi au-
 gusztus hó 24-én tartott rendkívüli köz-
 gyűlés alkalmával voltam bátor a tek. tör-
 vényhatósági bizottságnak bemutatni. Ha
 tehát a tekintetes törvényhatósági bizott-
 ság a t. kanizsai kórházat is kívánja fel-
 építeni, ugy 1895. évi január hó 1-től
 12 éven át fizetendő pótdadó lenne finan-
 czirozandó és pedig 1% kórházépítési és
 1/4% közjótékonyági alap pótdadó.

Ha azonban a tekintetes törvényható-
 sági bizottság sem a csókai kórház kibő-
 vítését, sem pedig Török-Kanizsán egy új
 kórház építését nem kívánja, ugy tekintve,
 hogy 30.000 frt költség eszik, elégséges
 1895. évi január 1-től 10 évi pótdadó fi-
 nanczirozása.

Aláíráttal kérem a tekintetes törvény-
 hatósági bizottságot, miszerint jelentésem
 kegyesen tudomásul venni és határozni
 méltóztatásuk.

H I R E K.

Tájékoztató.

- Szeptember 20. A szerb egyházi delegát estélye.
- Szeptember 23. Állami jutalomkiosztás Zsombolyán.
- Szeptember 27. A torontáli h. é. v. igazgatósági ülés.
- Október 2. A kis- és nagyhid bejárása.
- Október 7. Tisztiszéki ülés.
- Október 7. Őszi löverseny.
- Október 8. Megyei őszi közgyűlés.
- Október 8. A jegyzői nyugdíjválasztmány ülés.
- Október 9. A közigazgatási bizottság ülés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van,
 nők részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Talapkovics Vazul
 pénzügyi igazgató és tanácsos szombaton hossz-
 szabb távollét után visszaérkezvén Nagybecs-
 kerekre, ismét átvette a pénzügyigazgatóság
 vezetését.

— Jegyzőválasztás. Mint Szerb-Szent-
 Péterről írják, a szombat délelőtt Gyert-
 y Ányffy Dénes szolgabíró elnökle alatt meg-
 tartott községi jegyzőválasztás alkalmával egy-
 hangulag Ferch Résző eddigi segédjegyzőt
 választották meg.

— Állandó választmány. A szombaton
 megkezdett állandó választmányi üléseket a hónap
 25. és 26.án délután folytatják.

— Uri zárandokok. Jankó Ágoston, a
 felsőtorontáli ármentesítő-társulat igazgatója, mint
 a Szegedi Napló írja, nejjével csütörtökön

Nagykikindáról gyalog elindult Radnára.
 Zárandok utjokban este 8 órakor Perjámosra
 érkeztek és innen pénteken reggel folytatták ut-
 jokat. Aradon szintén meghaltak, ugy, hogy szom-
 baton Radnán voltak.

— Eljegyzés. Módosról írják, hogy
 Biró J. ottani postamester e hó 16-án elje-
 gyezte Engels Erzsébet kisasszonyt Saárcsán.

— A melencei Szent-István-bál. Megem-
 lékeztünk volt annak idején arról a mulatságról, a
 mely Melencei Szent-István napján, gróf
 Bethlen Miklós törökbecsei főszolgabíró
 mint fűrdőbiztos fáradságtalan busgalmának hála,
 igen szép sikerrel végement. A mulatságon tett
 felülfizetések összegét 49 forintot most gróf Beth-
 len Miklós beküldötte Daniel László alispán-
 hoz, hogy azt a jegyzői tanfolyam javára
 fordítsa. Az igazán elismerésreméltó intenczióju
 küldeményhez a következő felülfizetők járultak:

Rankovits István 3 frt, Trifunács Döméné
 Rankovits Szvetozár 1 frt, Nikolits György 1 frt,
 Nikolajevits Platon 2 frt, Loga Szilárd 1 frt,
 Leipniker Manó 2 frt, Perisies János 3 frt, Theo-
 dorovits Milán 4 frt, Theodorovits Dusan 2 frt,
 Wichtner Ferencz 1 frt, Bosnyák György 1 frt,
 Radák Manójló 1 frt, Ujházy tanár 1 frt, Jova-
 novits Velisszláv 1 frt, Pittroff Lajos 1 frt, Vla-
 kalics Milán 1 frt, Papik István 2 frt, Predra-
 govits Kristóf 2 frt, Dr. Sajnovity István 1 frt,
 Dr. Száasy István 2 frt, Szekulity István 3 frt,
 Wanderer Lajos 1 frt, Pirigyhárky Mihály 1 frt,
 gr. Bethlen Miklós 9 frt. — összesen 49 frt.

— Baleset. Oraviczáról jelentik: Tie-
 ranu Vaszile hivatalosolga, ki péntek délelőtt a
 templomszentelési ünnep alkalmából a szokásos
 mossár lövéseket elűtötte, egy mossár töltése
 közben ugy talált reá ütni a puskaporra, hogy
 az szétrobbant s a kavicstöltés Tieranu bal
 kezét teljesen foszlányokká tépte. A rögtön
 előhívott orvosok a szerencsétlennek kezét nyom-
 ban amputálták és így van remény, hogy élet-
 ben marad. A szerencsétlenül járt hivatalosolga
 6 tagból álló családjának felségélyezésére Ora-
 viczán gyűjtést rendeztek.

— Egyházi vizsgálat. Az evang. ref. egy-
 házmege részéről, mint értesülünk, canoni vi-
 sítátorokul Szathmáry Kálmán nagybecs-
 kerek ki kincstári ügyész és Gacsál János
 torontál-vásárhelyi lelkész küldettek ki,
 kik a pancsovai egyházban, a canoni vi-
 tációt még e hó folyamán ejtik meg.

— A magyar kör hangversenye. A nagy-
 becskerek magyar olvaxókor szombat este Rom-
 kay Nándor alelnök elnökle mellett választ-
 mányi ülést tartott, amelyen az elnök Rom-
 kay Nándor indítványára elhatározták, hogy
 ez év november hó 3-án a kör számára meg-
 szerzett zongora kifizetési alapja javára nagy-
 szabásu, tombolával egybekötött hangversenyt
 tartanak, amelyet természetesen tánc követ.
 A tombolatárgyak gyűjtésére és a jegyek eláru-
 sítására hölgyeket kérnek fel már legközelebb.

mondtam meg a papának, hogy a fiatalabbik
 Grünbaum osinos fiatal ember, kivel én sokkal
 jobban szeretek és tudok társalogni mint a
 varrónővel. (Az öregebbik mi reánk leányokra
 néve már elveszett.) De a papának nem is kell
 mindent tudnia. Elég az hosszá, hogy beleegye-
 zését adta, hogy megcsináltassam azt a esürke
 angol ruhát, a piros nyakdisszel és gyémánt bros-
 sal, mit a kirakatban láttam. Pompás egy ruha.
 Szeretem a széles ujat magas epolettekkel. Ugy
 néz ki az ember, mint egy dragonyos tiszt. (Csak
 látnék már egyszer egy eleven dragonyos tisztet.
 Sajnos erre mifelénk csak a gyalogság jár.)

A papa persze azt a ruhát is csak egy fel-
 tétel alatt engedte meg. Azt mondta: nem bánja
 ha a pénzt ruhára költöm, de akkor elmarad a
 konstantinápolyi utunk. Hát bánom én! Mit
 csinálók én Konstantinápolyban? Törökül nem tu-
 dok s ha tudnék is, se akarnám, hogy egy török
 uri ember udvaroljon nekem. Azt még el tudom
 képselni, hogy egy asszonynak vagy leánynak több
 férfi tessék, de megfordítva oly barbárság, me-
 lyet Európából régen ki kellett volna irtani. (Ezt
 mondta mindig az Aladár bácsi, ha Törökország-
 ról beszélünk). Édes Elsam! Mi egy háremben!
 Borsadok!

A papa kinevetett, mikor ezeket kijelen-
 tettem s azt mondta, hogy nem is férjhez akar
 engem Konstantinápolyban adni, hanem azt akarja,
 hogy a világot lássam. S mosolyogva hozzá tette:

— Ott talán többet nézed a nevezetessé-
 geket és kevesebbet a fiatal embereket.]

Én erre pirulva felugrottam a székemről és
 bementem a szobámba. Nagyon unom már ezeket
 a földrajzi vicseket. Látom, a te apád is eze-
 ken nyargal. Hisz nem azért jártunk az iskolába,
 hogy osupa földrajssal tömjük tele a fejünket. Nem
 lehetek én nagyon osinos és sikkes leány,
 ha nem tudom is, hogy a Mátra nem feks-
 zik a Balaton mellett? Elég ha én szűkebb
 hazámban tájékozva vagyok. Én például
 igen jól tudom, hogy a nőtlen tisztviselők a
 fő utcából jöve a megyeháza bal szár-
 nyában dolgoznak. Tudom, hogy a közös tisz-
 teknek az Amerikában, a honvédeknek a Me-
 lencei ut végén van a laktanyájuk. Tudom,
 hogy a kaszinó a Béga mellett fekszik és hogy
 oda 5-7 ig meának az urak; s tudom végül,
 hogy a korszónak csak napos részén sétálnak a
 fiatal emberek vallás és nemzetiségi külömbég
 nélkül. Hát mit tudjak még? Hát Helmholtz
 vagyok én. (Gondolom az nagy földrajzi
 tudós volt.)

Ha a papa készen van a tudományos vic-
 sekkel, akkor jön a mama. Két hónap óta kü-
 dök vele. Juliusban szeremesesen elkerültem a
 meggy és barack befűzését, augusztusban a
 dinyét és körtét, most meg a paradicsom befű-
 zése függ a fejem felett Columbus kardjaként.
 De ma kijelenttem a mamának, hogy én kö-
 vetkező szeretek maradni mindenben. Ha nem
 főttem be meggyet, miért kezdjem a paradicsom-
 mon. Van olyankor harcz és háboru, de végre
 is elosittal a mama én pedig a kertbe megyek

és elolvasom a „Magyar Figaro“-t, melynek a
 papa titkos előfizetője és buzgó olvasója. Hjah!
 a papák is várkoznak néha — gondolatban.

Persze jobb világ volt a mult hónapokban.
 Akkor a délelőtöt az uszóban töltöttük. Mi-
 csoda világ volt ott! Ugy ugrottam a magas
 trambulinról, mint a legmerészebb szaltomorta-
 lista. Kaptam is mindig esokoládét Erdőssy ur-
 tól, a fűrdőtulajdonostól, ki rendszeren bent van
 az uszás ideje alatt. Eleinte tiltakozni akartam
 jelenléte ellen, s meg is tettem volna, ha öreg
 és csunya volna, de így semmi okát se látom.
 Sőt ugy hozzá szoktam, hogy nem is ugrom, ha
 nincs bent Erdőssy ur.

Apropos ugrani! Hallom ti megkezditek a
 tornászást. Mikor a mama tülébe jutott, azt mondta,
 hogy jobb volna, ha főzni meg varrni tanulánk,
 a papa meg hozzátette, hogy az anyáink nem
 tornásztak és igen egészséges asszonyok voltak,
 de én természetesen sikra szálltam a tornászást
 mellett. (A főnökő mint hallom a mama párt-
 ján van).

Mindazonáltal egy komoly tanácsot kell,
 hogy mint idősebb barátódn, neked adjak. Oda
 hassatok, hogy — fiatal legyen a tornamester.

A mi a férjhezmenésedet illeti, várjál mig
 elvégezted a 8-ik osztályt. Addig talán behozsák
 a házasságban is a hölgyválaszt s akkor binto-
 sítlak, hogy egyikünk sem marad férj nélkül.

Addig is ölel
 Annuskád.

A másolat hitelül: rrr.

A zártkörű mulatság, a benne közreműködő erők neveiről, amiket egyelőre még el nem árulhatunk, itélve, a kör rendes vigalmait messze túlhaladó méretekben fog lezajlani a bizonyára méltó kezdete lesz az idei téli szezonnak. Harmincz-negyven tagú rendező bizottság buzgókodik rajja, hogy a mulatság sikere mi kívánni valót se hagyjon hátra.

A választmányi ülésen eszenkivül elhatározták, hogy a könyvtárosi állásról lekötött Szlávik, egy Végh Károly háznagy, Hegedűs Kálmán és ifj. Babiczky Lajos, az új könyvtárosból álló bizottságnak adja át a könyvtárat. A kör volt ügyészének számadása és adatai dr. Várady Imre újonnan megválasztott ügyésznek adták át. Szukk Antal, aki Nagybecskerekéről eltávozott, nyilatkozattételre kérésre az iránt, hogy titkári állását meg óhajja-e tartani. A kör új helyisége dolgában Romkay alelnök és Végh háznagy bírtak meg, hogy dr. Demkó Pál orsz. képviselővel, mint a Pestszállói tulajdonosával lépjenek érintkezésbe, miszerint a nevezett szállóban a kör számára, ha tovább nem, legalább egy év tartamára engedjen át alkalmas helyiséget.

— **Uj algimnázium.** Dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató, mint Szegedről bennünket értesítenek, új algimnázium felállítására iránt tesz előterjesztést a kultuszminiszeriumnál. A főigazgató az új algimnázium szükségességét asszal okolja meg, hogy már eddig is évek óta számos, a délvidekről Szegedre özőnlő tanuló mellett hely hiányában visszautasítani.

— **Uj főgondnok.** A nagykikindai evang. ref. egyház a napokban közgyűlést tartott, a mely alkalommal főkurátorrá egyhangulag Varga Nagy István törvényszéki bírót választották meg.

— **A telefon Pancsován.** A tomesvári kir. posta és táviratigazgatóság a napokban tudatta a pancsovai posta és táviratigazgatással, hogy Pancsova város területén telefon hálózatot állít fel és annak építését még e hó folyamán megkezdé. A rendelet szerint a hálózat már október végén át fog adni a forgalomnak. Magánosok részéről az előfizetési díj egész évre 60 frt.

— **Halálozás.** Dr. Kieder Vilmos, nagyjécsai közs. orvos neje szül. Keszavar Karolin tegnap 27 éves korában meghalt. A köbeseülésben állott hölgy elhunyt a községben nagy részvétet kelt. Temetése vasárnap ment végbe.

— **Egy leány tragikus halála.** Csütörtökön kezdtek meg meg Perjámoson, írja levelesünk, a kukorica törést és mindjárt az első napon halálos végű baleset tette azt emlékeztetéssé. A község legszebb leánya, egy husz esztendő viruló hajadon, apjának egyetlen, bálványozásig szeretett gyermeke, tekintélyes vagyon egyedüli örököse, ott fekszik ma halva, díszes fehér koporsóban, virágok tömege alatt. Bruch János, községi község, tekintélyes vagyonos polgár egyetlen leánya, a 20 éves Bébi, megkérte atyját, engedné őt kimenni a kukorica földre, szeretne ő is segíteni a törésnél. Az öreg rögtön befogatott két lovat egy létrás szekérbe és megparancsolta egy kis béresnek, hogy vigye ki leányát az aratókhoz. Szegény, nem tudta, hogy halálba küldi gyermekét. Ez délután 2 órakor történt. Őt óra tájba egy paraszti szekér tartott Bruch portája felé. A lovak lassan, lomhán lépkedtek, mintha törékeny tárgy volna a kocsin. Befordultak Bruch nyitott kapuján az udvarra, hol husz fiatal leány vig énekkel fosztotta az arany sárga kukoriczát. A gasda ott lépegetett közöttük és válogatta, osztályozta a csöveket. Mikor az említett szekér befordult udvarába, kíváncsian ment feléje az öreg, hogy mit akar hát az az idegen kocsi nála. A paraszti aki a lovakat hajtotta, némán ült helyén. Bruch odalépett a kocsihoz és látta, hogy egy pokróccokkal betakart test fekszik benne. Hirtelen lerántotta a takarót és ott látta egyetlen szép gyermekét, Bébikét, összeszuszott fejjel, halva. Abban a pillanatban só nélkül összerogyott a szegény öreg és csak órák mulva nyerte vissza eszméletét, amikor aztán elmondta neki, hogy leánya felült egy kukoriczával megpakolt szekérra a ülésnek oda tettek három csöves tengerivel telt székot. Közvetlen a falu előtt, egy szökkenőnél es a három szék hirtelen csuszni kezdett, magával rántotta a rajta ülő leányt és a kis bérest. A lovak megvadultak és rohantak előre, míg a leány ott maradt az orrságút porában, összeszuszott fejjel, halva. A kisbéres súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesült. Ugy

vette föl egy arra haladó szekér a szegény leányt és vitte haza apjához. Szombaton temették az egész lakosság részvéte mellett.

— **A vidéki rendőrség szervezése.** A községek rendezésével kapcsolatban felmerült a vidéki rendőrség szervezésének kérdése is, a melylyel már évekkal ezelőtt is foglalkoztak. A „Politikai Heti Szemle“ szerint illetékes körökben két vélemény van a vidéki rendőrség szervezése felől. Az egyik vélemény szerint egy a rendőrbíró, a mostani rendőrkapitányi hivatalok, mint a rendőrségi őrszemélyzet, a karhatalom is államosíthatnak és pedig egyelőre minden 20,000 lakossal bíró városban behozhatják az államrendőrség a budapesti államrendőrség mintájára. A másik vélemény pedig oda irányul, hogy a karhatalom, illetőleg a városi rendőrszemélyzet megszűnnek és helyébe a csendőrség lépne. A rendőrkapitányságok ellenben a mai szervezetükben meghagyatnának.

— **Hölgyek öröme.** A kíváncsiak és érdeklődők egész serege tódul az elé a gyönyörű kirakat elé, a mely az előnyösen ismert Grünbaum Vilmos-cség néhány nappal ezelőtt megnyitott női ruhatermeinek frontjában díszesleg. A bálmulat és elragadtatás hangja roppan a nésdögélő aranyos menyecskék és herczig bakficsok ajkairól, ahogy műértő szemök a sok szivderítő női csecsebececsén végigtűzve a kirakat igazában bájos liliputi terméti hölgyekre szabott menyasszonyi, utcai stb. toilletekre tapad, a miknek felséges islést elkészítése Csermák Etelka asszony, a női ruhaterem szerződtetett vezetőnőjét, a Nagybecskereken már évek óta előnyösen ismert mesternőt dicséri. Nem kevesebb feltűnést kelt az eladó és próbaterem luxuriosus berendezése, a melynek asztalos-, padmaly-, szőnyeg-, festési stb. munkálatai kizáróan a helyi ipar magasfoku fejlettségéről tanuskodnak. S a milyen dicséretes a derék cség elhatározása, hogy nagyvárosias méretű újonnan megnyitott termeinek egész berendezését a helybeli ipar szakavatott kezeire bista, ép oly elismerésméltó cselekedetet művelnek szép hölgyeink is, (a miben különben az új műterem elsőrendű erőt tekintve nem kételkedünk), ha most már ezentul asakítva a hagyományt, nem keresik fel Bécsot vagy más metropolist megrendeléseikkel, hanem megszívlelve a Grünbaum-cség jó példáját, itt helyben fedezik a szükségleteiket. Mert hát hiszen igaz is (s itt bocsánat, ha megfelelő példabeszéd híján a németes fordulunk kölcsönért): „Warum denn in die Ferne schweifen, sieh' das Gute liegt so nah.“

— **60,000 frt a főnyeremény a lebergi kiállítás sorsjegyeknél, mely 10% levonat után készpénzben fizetetik ki.** Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás már szeptember 27-én történik.

— **A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk a Kovács Gedeon féle helybeli egyik legtekintélyesebb, a modern igények és minden lehető kívánalmaknak teljesen megfelelően berendezett confectio üzletre, mely nálunk e szakban elsőként vezette be a legszolidabb kiszolgálás mellett a szabott árakat. Állandó gazdag raktára ezen üzlet a legújabb divatu női confectiók, kifogástalanul készített uri- és gyermekruhák, valamint nagy választékú bel- és külföldi gyártmányú mindentéle gyapjuszöveteknek. Méretszerinti megrendelések, nemkülönben egyenruházati szállítmányok — úgy rendőrök, valamint tüzoltók és katonák részére — pontossággal fogantositatnak.**

— **Ha a kolera járvány lép fel, mindenkinél első és főkötelessége a kolera mivoltát, a védekezés eszközeit, valamint a hatóságok óvórendszabályait behatóan tanulmányozni, — ezáltal nemcsak arról győződik meg, hogy a kolera ellen van segély, hanem hogy okos és éber magatartás mellett — bizonyos határig elkerülhető még a megbetegedés is.**

Mindenekelőtt figyelemmel kell lenni az emésztési zavarok, székrekedés nevezetesen a hasmenés tüneteire. Zavartalan emésztés elérhetőségének szempontjából mértékletesen életmód mellett óvakodni kell a nehezen emészthető ételek, gyomor s egyéb hülések s egyáltalán mind ama káros behatásoktól, melyek az emésztést zavarhatják. C. Brady gyógyszerész Máriaczei gyomorcséppjei melyek a gyomrot izgatják és erősítik nagymértékben elősegítik az egészséges emésztést. A máriaczei gyomorcsépek emésztési zavaroknál soha sem maradtak kellő hatás nélkül, miért is hirtelen megbetegedések-nél a család legkedveltebb háziszereként mint első segély évek óta kitűnő sikerrel alkalmaztatnak. Kicsiny palackokban (ezeken C. Brady aláírása meg legyen) a szükséges használati utasítással 40, illetve 70 krajczárjával minden gyógyszerárban kaphatók. (10.9)

Táviratok.

Delegátusok a királynál.

Budapest, szept. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király, a ki tegnap reggel érkezett a magyar fővárosba, délbén fogadta az osztrák, egy órákor pedig a magyar delegátusokat.

Gróf Tisza Lajos beszédére adott válaszában a király kiemelte, hogy a béke fentartására és erősödésére irányult törekvések a nyugodt európai helyzetben érvényesültek. Noha a külhatalmakhoz való viszonyunk barátságos, a véderő fejlesztése mégis szükséges, természetesen pénzügyi viszonyaink lelkiismeretes tekintetbevételével. Ő felsége éljenekkel fogadott választát a kormány támogatásának ajánlásával fejezte be.

A király ezután kezét fogva gróf Tisza Lajossal néhány perczig beszélgetett vele, majd Brankovics patriarkához fordulva, azt kérdezte:

— Nos, lecsendesedtek már a hivei?

— Igen felség, válaszolt a patriarka, már nyugodtabbak.

Jókaival ennek betegségéről beszélt a király. Miután még ő felsége másokat is kitüntetett megszólításával, Wekerle miniszterelnök bemutatatta a királynak az új delegátusokat. Ma reggel a király elutazott Balassa-Gyarmatra.

A király utja.

Budapest, szept. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A királyt Balassa-Gyarmatra való utaztában Nagymároson ünnepi fogadtatásban részesítették. Lelkesen fogadták ő felségét a visegrádi állomáson is, a hol a főherczegek és a városka egész lakossága várta a királyt a perronon. A király itt végig nézte a csapatoknak a Dunán való átkelését.

Vaszary Balassa-Gyarmaton.

Budapest szeptember 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Balassa-Gyarmatról telegrafálják, hogy ott tegnap Vaszary herczegprímás tartotta a székesegyházban a misét, a melyen a főherczegek is megjelentek.

A nyolczvan éves Pulszky.

Budapest, szept. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pulszky Ferenczet, aki ma ünnepelte születésének nyolczvan éves fordulóját, Eötvös vallás- és közoktatásügyi miniszter levélben üdvözölte.

Kálnoky lemondása.

Budapest, szept. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A Montagsrevue, Taaffe exminiszterelnök lapja azt újságolja, hogy Kálnoky külügyminiszter a delegációk ülésének befejeztével bejelenti lemondását.

Egyetemek megnyitása.

Budapest, szept. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap nyitották meg ünnepélyesen a tanévet a budapesti és kolozsvári egyetemeken. Kolozsvárott Brandt lelépő rektor sajnálattal emlékezett meg a manifesztum terjesztése miatt fegyelmi vizsgálat alá vont román egyetemi ifjak tettéről. Később aztán az egyetemi tanács tudatta a román ifjakkal, hogy a miniszter, tettüket diákcsínynek minősítve, őket szigorúan megintja.

Koholt merénylet.

Budapest, szept. 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kiderült hogy Neustadt, a Károly kaszárnyában tüzlettel bíró esernyős-árus magamagát sebezte meg késsel, az egész rablógylakossági merényletet koholta csak, hogy egy sürgős fizetés elől szabaduljon. Neustadt időközben meg is szökött a fővárosból.

H i r d e t é s e k.

Utolsóelőtti hét. Lembergi kiállítási sorsjegy

à 1 frt.

Főnyeremény:

60.000

frt. Ajánlja

(646—11.4)

Slavnik Sándor.

Pályázati hirdetmény.

Bega-Szt.-György községében a segédjegyzői állás megtüresedvén, annak egyelőre helyettesítés útján való betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik eme állásra pályázni óhajtanak, miként ez iránti kérvényüket mielőbb hozsám küldeni sieszenek, az állásra állandosítás — megfeleléség esetére — biztos.

Évi járandóság 400 frt készpénz és egy szobából álló szabad lakás, ezenfelül 200 frt mellékjövedelem.

Az állás azonnal, de legteljebb október 1-éig elfoglalandó.

Kelt Bega Szt.-Györgyön, 1894. szeptember 15-én.

(657—3.1)

Schiller Lipót,
közs. jegyző.

1066. hk. sz. 1894.

(655—1.1)

Idézés.

Draxiu Marta mint a Draxiu-féle petrovoszellói 653. számú házközösség ismeretlen tartózkodású családtagja felhivatik, miszerint a házközösség megszüntetése céljából 1894. évi október hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára Petrovoszelló községéhez kitűzött tárgyaláson, vagy személyesen jelenjen meg, vagy Almássán Pau petrovoszellói lakost mint részére kinevezett gondnokot czélszerű képviselésre utasítsa, mert ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdoníthatja.

Alibunárott, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Horváth Zoltán,
tb. főszolgabíró.

Ikt. 3119. 1894. tkv.

(648—3.2)

Hirdetmény.

A perlaszi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a torontáli h. é. vasut, Nagy-Becskerek-pancsovai vonala számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíne a következő határnapok tüzetnek ki, úgy mint:

1. Orlovát községre nézve 1894. évi október hó 9-én reggel 9 órakor Tomasevácsi állomáson;

2. Tomasevácz községre nézve ugyanakkor, ugyanott.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észreveteleiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjessék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálmat s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a torontáli h. é. vasut Nagy-Becskerek-pancsovai vonala számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási

összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak; ezeket 1894. évi október hó 1-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észreveteleire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekezelet vagy felülkezelet tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

Kelt Perlaszon a kir. járásbírósa telekkönyvi hatóságánál, 1894. évi augusztus hó 25. napján.

Szikszay Sándor,
kir. aljbíró.

Jegyző segéd.

Az ó-teleki körjegyzőségnél egy a jegyzői teendőkhöz teljesen jártas jegyző segéd 35 frt havi fizetés és némi mellékjövedelem mellett október hó 1-én napjától alkalma-

zást nyerhet; pályázati kérvények az eddigi alkalmazást igazoló okmányokkal felszerelve alulírottához intézendők.

Ó-Teleken, 1894. évi szeptember hó 13-án.

(649—3.3)

Végh Ferencz,
körjegyző.

6968. sz. I. 1894.

(656—3.1)

Pályázati hirdetmény.

A torontálmegyei török-becsei járásban T.-Becse központtal járási gyepmesteri telep létesítettvén, a járási gyepmesteri állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás áll:

1. Két szoba, konyha kamrából álló lakás a telepen;

2. saját személyét illetőleg 200 frt s minden egyes segéd után évi 100—100 frt s végül 100 frt lőtartási átalány.

3. A szabályrendeletileg megállapított díjakból.

Felhivatnak az állást elnyerni óhajtók, hogy kérvényeiket f. évi október hó 1-éig alulírottánál benyujtsák.

T.-Becsen, 1894. évi szeptember hó 6-án.

Vogl, szolgabíró.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a sz.

K Ü H N E E D E

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általános kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

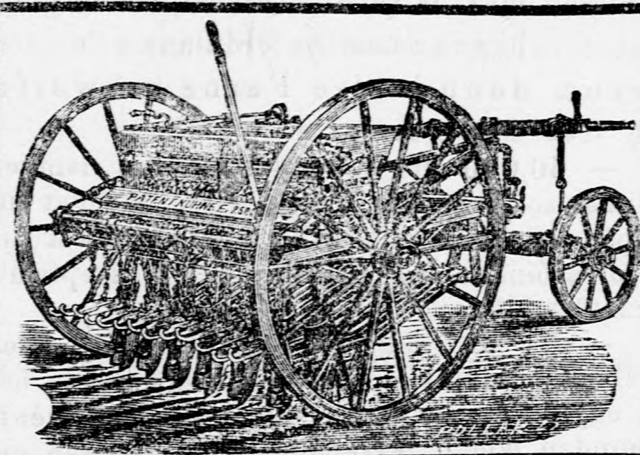
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL” legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kitűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

munkaképesség.
VENTZKY-féle
FÜLLESZTŐK.
Szecska-és répvágók
stb.
Árjegyzékek bérmentve.
Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57^a

(568—6.6)

Pleitz Fer. Pál

Nagy-Becskereken

Uri-utca 3-ik és Zápolya-utca 1-ső szám alatt
ajánlja dusan felszerelt

nyomatványraktárát.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.